

טבלאות עזר

רשימת מונחים וקיצורים

A2/AD	Anti-Access/Area Denial	מניעת גישה / הכחשת פעולה באזור מסוים
AAW	Anti-Air Warfare	לוחמת נגד באוויר
ABM	Anti-Ballistic Missile	טיל ליירוט טילים בליסטיים
AEW	Airborne Early Warning	מערכת מוטסת לאתראה מוקדמת
AFB	Air Force Base	בסיס חיל האוויר
AIP	Air Independent Propulsion	מערכת הנעה (לצלולות) המאפשרת פעולה במעמקי הים ללא תלות באוויר הנמצא באוויר הפתוח
AIPAC	American Israeli Political Action Committee	הוועדה הפוליטית האמריקנית-ישראלית (השדולה הישראלית בארצות הברית)
AIS	Automated Identification System	מערכת זיהוי אוטומטית
ASB	Air-Sea Battle	קרב אוויר-ים
ASATR	Archipelagic Status and Transit Regimes	כללי ההפלגה והמעבר על-פי המשפט הבין-לאומי באזור מרובה באיים
ASCM	Anti-Ship Cruise Missile	טיל שיוט נגד כלי שיט
ASEAN	The Association of Southeast Asian Nations	איגוד המדינות בדרום-מזרח אסיה
ASW	Anti-Submarine Warfare	לוחמת נגד צוללות (נצ"ל)
AWACS	Airborne Warning and Control System	מערכת אתראה ובקרה מוטסת
BBAG	Battleboats Action Group	קבוצת לחימה של ספינות מלחמה
BDS	Boycott, Divestment and Sanctions	תנועת החרם הבין-לאומי נגד ישראל
BMD	Ballistic Missile Defense	מערכת הגנה מפני טילים בליסטיים
BRI	Belt and Road Initiative	יוזמת החגורה והדרך הסינית
C4I	Command, Control, Communications, Computers and Information	פיקוד, בקרה, תקשורת, מחשבים ומידע

C4ISR	Command, Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance	פיקוד, בקרה, תקשורת, מחשבים, מודיעין, מעקב וזיהוי
CG	Guided Missile Cruiser	סיירת טילים מונחים
CENTCOM	The United States Central Command	פיקוד המרכז של צבא ארצות-הברית
CIA	Central Intelligence Agency	סוכנות הביון המרכזית של ארצות-הברית
CIC	Command Information Center	מרכז ידיעות קרב (מי"ק)
CINC	Commander in Chief	מפקד העליון
CIWS	Close-In Weapon System	מערכת נשק לטווח קצר נגד טילים (וולקן – פלנקס)
CMC	Commandant Marine Corps	מפקד חיל הנחתים האמריקני
CNA	Center for Naval Analyses	מרכז לניתוחים אסטרטגיים ימיים (Think Tank)
CNO	Chief of Naval Operations	ראש המבצעים של הצי האמריקני (בעל הדרגה הגבוהה ביותר בצי האמריקני)
CENTCOM	US Central Command	פיקוד מרכז של ארצות-הברית
CMF	Combined Maritime Forces	שותפות ימית רב-לאומית לשמירת הסדר הבין-לאומי בים
CONOPS	Concept of Naval Operations	תפיסת הפעלת הצי (האמריקני)
CPG	Contingency Planning Guidance	הנחיות לתכנון במצב חירום
CS	Subsoil and seabed of the continental shelf	קרקעית הים והמדף היבשתי
CSCAP	The Council for Security Cooperation in the Asia Pacific	המועצה לשיתוף פעולה ביטחוני באסיה הפסיפית
CS-21	A Cooperative Strategy for 21st Century Seapower	אסטרטגיה משותפת (להשגת) עוצמה ימית במאה ה-21
CS21 R	2015 'refreshed' version of CS21	גרסה מעודכנת מ-2015 לאסטרטגיה משותפת (להשגת) עוצמה ימית במאה ה-21
CSI	Container Security Initiative	יוזמת לאבטחת מכולות ימיות
CSIS	Center for Strategic and International Studies	מרכז ללימודים אסטרטגיים ובין-לאומיים (Think Tank)
CTC	Counter Terrorism Committee	ועדה ללוחמה בטרור
CVW	Carrier Air Wing	מסגרת ארגונית מבצעית בנושאת מטוסים, שבה מאוגדים מספר טייסות של מטוסי קבועי כנף ומסוקים
DARPA	Defense Advanced Research Projects Agency	הסוכנות למחקר פרויקטים מתקדמים (של הפנטגון)
D2CE	Degraded or Denied Communications Environment	סביבת תקשורת משובשת, או שבה נשללת תקשורת

DEFCON	Defense Readiness Condition	מצב כוננות של זרועות ההפעלה הגרעיניות בארצות־הברית
DHS	Department of Homeland Security	המשרד להגנת המולדת האמריקני
DOD	Department of Defense	משרד ההגנה האמריקני (הפנטגון)
DON	Department of the Navy	משרד הצי האמריקני
DOT	Department of Transportation	משרד התחבורה האמריקני
DPG	Defense Planning Guidance	הכוונה לתכנון ההגנה
DR	Disaster Relief	סיוע לאוכלוסייה הנפגעת מאסונות טבע
EBO	Effects-Based Operations	מבצעים מבוססים אפקטים
EC	European Community	הקהילה האירופית
EEZ	Exclusive Economic Zone	אזור כלכלי בלעדי
EU	European Union	האיחוד האירופי
EUCOM	The United States European Command	הפיקוד האירופי של צבא ארצות־הברית
EW	Electronic Warfare	לוחמה אלקטרונית

טבלת שמות כלי שיט מלחמתיים באנגלית ובעברית

שם עברי	רשימת כלי שיט ותיאורם	קיצור אנגלי	מונח אנגלי
נמ"ט (נושאת מטוסים)	כלי שיט ענק בעל מסלולי המראה ונחיתה. החדשה שבכלי שיט אלה היא בעלת הנעה גרעינית ונושאת עשרות מטוסי תקיפה, לוחמה אלקטרונית, מטוסי שו"ב (שליטה ובקרה) ומסוקים.	CVN	Aircraft Carrier
נמ"ט (נושאת מטוסים) בינונית	נושאת מטוסים בינונית, קטנה יותר מנושאת מטוסים רגילה ונושאת פחות מטוסים, אלא בעיקר מסוקים ומטוסי סיוע בעלת הנעה קובוונציונלית.	CVV	Aircraft Carrier, Medium
רפת אמפיבית	כלי רכב או שיט הנע על־גבי כרית אוויר בים ועל החוף ומונע במדחפים כמו מטוס. נושא חיילים, ציוד וכלי רכב ומשמש לפעולות נחיתה "יבשות" הודות ליכולת לנוע על חוף שטוח.	LCAC	Air-cushioned Landing Craft
אוניית תקיפה אמפיבית – רב־תכליתית	אוניית התקיפה האמפיבית שהחליפה למעשה את אוניות נושאות הגייסות שמהן הורדו אסדות נחיתה לחי"ר ורק"מ במרחק מהחוף, ואת אוניות הנחיתה הגדולות שהגיעו עד החוף. בציים שונים קיימים סוגים שונים בהתאם לגודל, שיטות העברת הכוחות לחוף, טכנולוגיות פריקה והעמסה, סוגי כלי הנחיתה והיכולת לשאת מסוקים.	LHD	Amphibious Assault Ship – Multipurpose

שם עברי	רשימת כלי שיט ותיאורם	קיצור אנגלי	מונח אנגלי
אוניית תקיפה אמפיבית – רב־תכליתית	ספינת תקיפה אמפיבית רב־תכליתית המסוגלת באמצעות מסוקים או מטוסים ממריאים אנכית להוביל כוחות משלוח של המארינס לחוף אויב.	LHA	Amphibious Assault Ship – General Purpose
ספינת תקיפה אמפיבית – מסוקים	כלי שיט למטרת לוחמה אמפיבית הנושא אסדות נחיתה ומסוקים, לעיתים גם רחפות אמפיביות ומשמש להנחתת כוחות קרקע וקומנדו בחופי נחיתה מסוגים שונים. יכול לשאת גם מטוסים ממריאים אנכית. קיימים כמה סוגים לפי גודל ומשימות עיקריות.	LPH	Amphibious Assault Ship – Helicopter
אוניית מבדוק אמפיבית	כלי שיט גדול ללוחמה אמפיבית הנושא בבטנו אסדות נחיתה ומסוגל לנהל ולסייע לפעולות נחיתה ובהמשך פעילות קרקעית.	LPD	Amphibious Transport Dock
נושאת מטוסים ללוחמה נגד צוללות	נושאת מטוסים/מסוקים קטנה יותר בעלת ייעוד ייחודי ללוחמה נגד צוללות ונושאת כלי טיס בעלי מערכות גילוי ומערכות נשק בהתאם.	ASW	Anti-submarine Warfare Carrier
לוחמת שטח, לוחמה נגד צוללות ולוחמה נגד מטוסים	מגוון הפעולות המבוצעות על־ידי כלי שיט שטח בכל אמצעי הלחימה נגד מטרת שטח כדי לפגוע בהן ולהשמידן. בד בבד קיימות לוחמה נגד צוללות, לוחמה נגד מטוסים ולוחמה נגד טילים.	ASuW ASW AAW AMW	Anti-Surface Warfare Anti-Sub Warfare Anti-Air Warfare Anti-Missile Warfare
סירת משורינת	חלק מהסירות בציים השונים בסוף המאה ה־19 ותחילת המאה ה־20. חוזקה בלוחות שריון על־מנת להפחית נזקים מפגיעת תותחי האויב ובכך השיגה יתרון טכני/טקטי יחסי.		Armoured Cruiser
כלי שיט תת־ימי אוטונומי	כלי שיט קטן יחסית, צוללת זעירה, המסוגל לפעול עצמאית מתחת למים, ללא מפעיל אנושי, כרובוט בעל תכנות מוקדם או בשליטה מרחוק או מונהג עצמאית לחלוטין על בסיס סנסורים המותקנים בו ומערכת מחשוב מתאימה. הדגם המתקדם והמשוכלל הוא כלי תת־ימי בלתי מאויש.	AUV UUV	Autonomous Underwater Vehicle Unmanned Underwater Vehicle
צוללת גרעינית נושאת טילים גרעיניים	צוללת בעלת הנעה גרעינית המסוגלת לשגר טילים בליסטיים בעלי ראש קרבי במצב צלילה.	SSBN	Ballistic Nuclear
אוניית מערכה	אוניית מלחמה גדולה מאוד ומשורינת בעלת סוללת תותחים עיקרית מקליבר גדול. בשלהי המאה ה־19 ותחילת המאה ה־20 הייתה הכוח הימי העיקרי והמכריע והייתה חיונית לכל צי ששאף לשלוט בימים.	BB	Battleship

שם עברי	רשימת כלי שיט ותיאורם	קיצור אנגלי	מונח אנגלי
סיירת מערכה	סיירת מערכה, דומה מאוד לאוניית מערכה, אך בעלת שריון דק יותר, מערכת סוללות תותחים בקליבר קטן יותר, אבל בעלת מהירות גבוהה יותר.		Battlecruiser
קבוצת קרב נושאת מטוסים	כוח משימה או תקיפה ימי שבמרכזו נושאת מטוסים וסביבה כלי שיט רבים מסוגים שונים: סיירות, משחתות ופריגטות, אוניות אספקה ושתי צוללות תקיפה גרעיניות למשימות ליווי להגנה, תקיפה ואספקה.	CVBG	Carrier Battle Group
נושאת מטוסים בהנעה גרעינית	נושאת מטוסים בעלת הנעה גרעינית הנושאת מטוסי תקיפה קבועי כנף.	CVN	Carrier, Fixed Wing Aircraft, Nuclear
אוניית סוחר בעלת מערכת שיגור מטוסים	אוניית סוחר בעלת מבנה סיפון ומגננון המראה מיוחד להמראת מטוסים קבועי כנף.	CAM ship	Catapult Aircraft Merchant Ship
קורבטה	אוניית המלחמה מסדר גודל הקטן ביותר. קטנה מפריגטה אך גדולה מספינות סוחר וסטי"לים (ספינת טילים).		Corvette
סיירת	אוניית המלחמה הגדולה בצי, למעט נושאת מטוסים ואוניות לוחמה אמפיביות. נושאת מערכות נשק רבות ומגוונות המאפשרות ביצוע משימות שונות.		Cruiser
משחתת	אוניית מלחמה מהירה בעלת כושר תמרון ושהייה ארוכה בים. משמשת ליווי והגנה נגד תקיפות מטווחים קצרים יחסית לכלי שיט גדולים, שיירות, וקבוצות קרב.	DD	Destroyer
אוניית מערכה מסוג דרדנוט	הדגם נקבע עליידי האונייה הראשונה בשם זה של הצי הבריטי. סוג של אוניית מערכה מתקופת מלחמת העולם הראשונה, בעלת שריון מוגבר מהמקובל ובעלת כוח אש ניכר הודות לסוללות תותחים בעלות אותו קליבר גדול.		Dreadnought
נושאת מטוסים מלווה	נושאת מטוסים קטנה ו"פשוטה" שנבנתה על בסיס גוף אוניית סוחר, ולכן בעלת ביצועים פחותים בכל התחומים: גודל, מהירות, מערכות נשק וכדומה. הייתה זולה ומהירה לבנייה ונועדה לסגור פערים בצורך בנושאות מטוסים. שימשה בעיקר לליווי והגנת שיירות.	CVE	Escort Aircraft Carrier
ספינת תקיפה מהירה	כלי שיט מלחמתי קטן, מהיר וזריז בתמרון ובעל יכולת תקיפת מטרות שטח בטילים, תותחים או טורפדו. כלי פעיל בעיקר בקרבת חופים ובמים מוגבלים היות שאינו בנוי להפלגה ולחימה בים פתוח.		Fast attack craft

שם עברי	רשימת כלי שיט ותיאורם	קיצור אנגלי	מונח אנגלי
פריגטה	כלי שיט מלחמתי בגדלים שונים ובעל מערכות נשק שונות המאפשרות ביצוע משימות שונות. קטנה ממשחתת.		Frigate
פריגטה מהירה	פריגטה עם דגש על מהירות ויכולת תמרון, אם כי דומה לפריגטה קלה.	FF	Fast Frigate
סיירת טילים מונחים	סיירת שחלק ממערכות הנשק שלה הם טילים מונחים.	CG	Guided Missile Cruiser
סיירת טילים גרעינית	סיירת טילים מונחים בעלת הנעה גרעינית.	CGN	Guided Missile Cruiser, Nuclear
משחתת טילים גרעינית	משחתת הנושאת טילים מונחים נגד מטרות שטח ונגד מטוסים.	DDG	Guided Missile Destroyer
פריגטת טילים	פריגטה הנושאת טילים מונחים נגד מטרות שטח ונגד מטוסים.	FFG	Guided Missile Frigate
צוללת גרעינית נושאת טילי שיוט לתקיפת מטרות בחוף	צוללת בעלת הנעה גרעינית שיועדה במקור לשיגור טילים בליסטיים והוסבה לשיגור טילי שיוט מהצמ"טים האנכיים שיועדו לטילים הבליסטיים	SSGN	Guided-Missile Submarine
ספינת תותחים	ספינת מלחמה שבתחילת ההיסטוריה הימית המודרנית הייתה חמושה בתותחים למטרות הפגזת חוף בלבד. עם התפתחות מערכות הנשק הפכה לכלי שיט מהיר למטרת תקיפות כלי שיט אויב במים מוגבלים.		Gunboat
אוניית הוד מלכותה	כלי שיט השייך לצי של בריטניה הגדולה.	HMS	Her Majesty's Ship
אוניית בית חולים	אונייה שיועדה העיקרי הוא לשמש מתקן צף לטיפול רפואי או בית חולים צף בקרבת אזורי מלחמה. פגיעה באוניית בית חולים היא לפשע מלחמה.		Hospital Ship
צוללת תקיפה קונוונציונלית או גרעינית	צוללת תקיפה המתוכננת למטרות גילוי, תקיפה והטבעה של צוללות, אוניות מלחמה שטח ואוניות סוחר של האויב באמצעות טורפדו או טילים.	SSK SSN	Hunter-Killer Submarine
נחתת	כלי שיט קטן או בינוני בעל תחתית שטוחה המוביל כוחות חי"ר לנחיתה בחוף	LCI	Landing Craft
נחלקים טנקים נמ"כ – נושאת מכוניות	כלי שיט קטן או בינוני המוביל כלי רכב/רק"ם לנחיתה בחוף. אוניית נחיתה להובלת רכב/רק"ם לנחיתה בחוף.	LCT LST	Landing Ship Tank
נושאת מסוקים	אוניית תקיפה אמפיבית בעלת סיפון ויכולת לאכסון, המראה ונחיתה של מסוקים.	LHD	Landing Helicopter Dock

שם עברי	רשימת כלי שיט ותיאורם	קיצור אנגלי	מונח אנגלי
נושאת מסוקים ייעודית	אוניית תקיפה אמפיבית המיועדת בעיקר לנשיאת מסוקים וכלי טיס נוספים הממריאים ונוחתים אנכית.	LPH	Landing Platform (Helicopter)
אונייה נושאת גייסות	אוניית תקיפה אמפיבית המעמיסה ומובילה כוחות לנחיתה.	LPD	Landing Platform Dock
נושאת מטוסים קלה	נושאת מטוסים קטנה יותר בגודלה ועליה פחות מטוסים מנושאת מטוסים סטנדרטית.	CVL	Light Aircraft Carrier
סיירת קלה	אוניית קרב קטנה או בינונית אך בעלת שריון גוף וסיפונים כמו לסיירת גדולה		Light Cruiser
אוניית לחימה במים חופיים	כלי השיט המלחמתי החדיש ביותר. מיועד למשימות ממוקדות במי חופים בעיקר ללוחמת שטח, נגד צוללות ונגד מוקשים. בעל כושר תמרון ומהירויות גבוהות. קטן בגודלו מפריגטה אך גדול מספינות סיוור.	LCS	Littoral Combat Ship
מטוס סיוור ימי	מטוס כנף קבועה בעל יכולת שהייה ארוכה, ומשמש למטרות סיוור אוויריים מעל הים, גילוי וזיהוי מטרות ולוחמה נגד צוללות, לעיתים גם נגד כלי שטח ומשימות חיפוש והצלה.	MPA	Maritime Patrol Aircraft
זורעת מוקשים	ספינה קטנה המשמשת לזריעת מוקשים מבוקרים בעיקר כהגנה בפתחי נמלים.		Mine Planter
שולת מוקשים	כלי שיט המצויד באמצעים לגילוי והשמדת מוקשים ימיים.	MCM	Minesweeper
סטי"ל – ספינת טילים	ספינת טילים/סיירת טילים – היא ספינת מלחמה קטנה מהירה כמושה בטילים נגד ספינות וגם בתותחים. בהיותה קטנה יותר מאשר ספינות מלחמה אחרות כמו משחתות ופריגטות, ספינות טילים פופולרית בקרב מדינות המעוניינות להקים חיל ים בעלות נמוכה.	MGB	Missile Boat
	ספינת מלחמה קטנה יחסית שלא הייתה מהירה ולא משורינית בחזקה, אך נשאה תותחים גדולים באופן לא יחסי לגודלה. שימשה כמה חילות ים משנות ה־60 של המאה ה־19 ועד סוף מלחמת העולם השנייה.		Monitor (warship)
ספינת סיוור	ספינה המיועדת לסיוור באזור החוף, או בנהרות גדולים לצורך שמירה על ביטחון האזור והגנתו.	PB	Patrol Boat
ספינת סיוור טורפדו	ספינת טורפדו למשימת סיוור וללחימה במים חופיים.	PT	Patrol Torpedo Boat

שם עברי	רשימת כלי שיט ותיאורם	קיצור אנגלי	מונח אנגלי
אוניית מערכה של כיס	כלי שיט בעלי דחי דומה לזה של סיירת, אך מצוידים בתותחים בעלי קוטר גדול יותר ("11 לעומת רוב הסיירות הכבדות שהיו להן תותחים בקוטר 8"). נבנו בגרמניה כדי לעקוף מגבלות באמנות הצי השונות (וויינגטון 1922, לונדון 1930). הידועה בהם הייתה הביסמארק.		Pocket Battleship
אוניית סוחר חמושה	אוניית סוחר הנושאת מערכות נשק מוסוות בחיפוי לוחות מתקפלים. יועדה בין השאר לתקיפה בהפתעה צוללות שעלו על-פני המים לתקוף בתותח.		Q-ship
אונייה נושאת מטוסי ים	כלי שיט מתקופת שתי מלחמות העולם שנשא מטוסי ים. היה יכול לשלוח ולאסוף אותם מהמים ללא צורך במסלול המראה, ושימש לתצפית ואף לתקיפות.		Seaplane Tender
צוללת	כלי שיט מגדלים שונים המסוגל לפעול מבצעית מתחת לפני הים. בעל הנעה קונוונציונלית או גרעינית ומערכות נשק שונות נגד צוללות ונגד כלי שיט שטח ולעיתים גם נגד מטרת חוף.		Submarine
צוללת תקיפה קונוונציונלית	צוללת תקיפה בעלת הנעה קונוונציונלית המבוססת על מנוע חשמלי, המונע על-ידי חשמל ממצברי הצוללת, שנטענים מעת לעת על-ידי מנועי דיזל	SSK	Conventional-Powered Attack Submarine
צוללת טילי שיוט	צוללת הנושאת ומשגרת טילי שיוט כמערכת נשק עיקרית, נגד כלי שיט שטח ומטרות חוף למרחקי גדולים. יכולה להיות גם בעלת הנעה גרעינית.	SLCM	Cruise Missile Submarine
צוללת תקיפה גרעינית	צוללת תקיפה למטרות כלליות בעלת הנעה גרעינית ומצוידת בין היתר בטורפדו וטילי נגד כלי שיט שטח, או טילי ים-חוף	SSN	Ship, Submersible, Nuclear
רכב תת-ימי	כלי שיט זעיר המיועד לנשיאת צוללים מכלי האם ליעד הפעולה בתנועה תת-ימית	SDV	Swimmer Delivery Vehicle
אוניית אספקה	אונייה גדולה, בדרך כלל חסרת יכולת לחימה אך בעלת מערכות נשק להגנה בלבד. תפקידה לתמוך בצי בלחימה באספקה, תדלוק, תיקונים, חלקי חילוף, השלמת תחמושת ועוד. היא חלק מכוח משימה ימי.	AOR	Support Ship
אוניית מחקר	אונייה מכל סוג או גודל המשמשת למחקר ימי ואוקיינוגרפי הכולל מיפוי קרקעית הים, הידרוגרפיה, חיפוש מחצבים, מחקרי ביולוגיה ימית, חילוץ תת-ימי ועוד. במקרים רבים שייכת למכוני מחקר אזרחיים או ממשלתיים.		Survey Ship

שם עברי	רשימת כלי שיט ותיאורם	קיצור אנגלי	מונח אנגלי
סט"ר – ספינת טורפדו	ספינה קטנה ומהירה הנושאת טילי טורפדו המשוגרים מצינורות או מטילי צד לפגיעה באוניות שטח. אזור הפעילות העיקרי שלה הוא במימי חופים ומים מוגבלים.	PT	Torpedo Boat
אונייה להובלת גייסות	אונייה נושאת גייסות לפני עידן אוניות הלחימה האמפיבית. הובילה חי"ר לקרבת חוף הנחיתה ושם ירדו לנחתות קטנות. בתקופת מלחמת העולם השנייה הוסבו אוניות סוחר לנושאות גייסות.		Troopship
טרירמה	כלי שיט מתקופת הציים העתיקים, בעיקר פניקים, יוון ורומא. כללה שלש שורות משוטים ולפעמים מפרש מרובע אחד או יותר. שימשה גם כספינת מלחמה לנגיחת ספינות האויב.		Trireme
רכב תת־מימי לא מאויש	כלי רכב המסוגלים לפעול מתחת למים ללא נוסע אנושי.	UUV	Unmanned Underwater Vehicle
רכב תת־מימי נשלט מרחוק	רכב תת־מימי לא מאויש נשלט מרחוק על־ידי מפעיל באמצעות קשר עם הרכב.	ROUV	Remotely Operated Underwater Vehicle
רכב תת־מימי אוטונומי	רכב תת־מימי לא מאויש הפועל בצורה אוטונומית על־פי תכנות מראש של משימתו	AUV	Autonomous Underwater Vehicle

רשימת מקורות נבחרים

- אבן, שמואל וסימן־טוב, דוד (2011). **לוחמה במרחב הקיברנטי: מושגים, מגמות ומשמעויות לישראל, המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS):** אוניברסיטת תל־אביב.
- אדמסקי, דימיטרי (2012). **תרבות אסטרטגית וחדשנות צבאית: השפעת התרבות האסטרטגית על המהפכה בעניינים צבאיים ברוסיה, בארצות הברית ובישראל.** בן שמן: מודן הוצאה לאור: מערכות.
- אלמוג, זאב (1985). "הזירה הימית של ישראל – הערכה ולקחים". **מערכות**, 299 (יולי-אוגוסט), עמ' 10–18.
- אלמוג, זאב (2007). "זרוע הים במלחמת שלום הגליל". **מערכות**, 413, עמ' 11–19.
- אלמוג, זאב (2014). **מפקד שייטת 13 – הפלגות חיי.** שוהם: כנרת זמורה־ביתן.
- אלמוג, זאב (2018). **הכוח הימי המודרני של ישראל: שפותח ונבנה לאחר מלחמת יום הכיפורים.** אריה אידן (עורך). רמת גן: המכון לחקר מלחמות ישראל.
- אלרון, זאב וברונפלד, שאול (2019). "המטכ"ל מול חיל הים בעשור עגום 1953–1962". **יסודות**, 1, עמ' 127–163, צה"ל: המחלקה להיסטוריה.
- אקשטיין, שלמה, זילברבר, בן ציון ורוזוביץ, שמעון (1988). **תהליכי הפרטה בישראל – הפרטת חברות בישראל ובעולם.** רמת גן: אוניברסיטת בר־אילן.
- אראל, שלמה (1985). "הזירה הימית במלחמת העולם השנייה – לקחים היסטוריים, טכנולוגיים ואסטרטגיים". **לקחים, מערכות**, 300–301, עמ' 15–21.
- אראל, שלמה (1998). **לפניך הים – סיפורו של ימאי, מפקד ולוחם.** תל־אביב: משרד הביטחון הוצאה לאור.
- אראל, שלמה (2003). "הים כעומק אסטרטגי". **מערכות**, 388, עמ' 46–49.
- בובן, זאב וארקין, דן (2003). **רפא"ל, ממעבדה למערכה.** אהרון לפידות (עורך), תל־אביב: נ.ד.ד. מדיה.
- ביוור, אנתוני (2014). **מלחמת העולם השנייה, הוצאת ידיעות ספרים.**
- בן־גוריון, דוד (1950). **חזון ודרך.** כרך שלישי. תל־אביב: הוצאת מפלגת פועלי ארץ־ישראל.
- בן מתתיהו, יוסף (1968). **קדמות היהודים – נגד אפיון.** א"י שטיבל, תל־אביב.
- ברונפלד, שאול (2017). "המהפכה בעניינים ימיים – שייטת הסטי"לים". **בין הקטבים – סוגיות עכשוויות באומנות המערכה**, 14 (דצמבר), המטה הכללי – חלק ג', עמ' 33–57.

- גולן, שמעון (2013). **מלחמה ביום הכיפורים, קבלת ההחלטות בפקוד העליון במלחמת יום הכיפורים**. משרד הביטחון, מודן.
- גור לביא, עודד (2017). **מודל ומתודולוגיה לאסטרטגיה ימית רבתי בישראל**. אוניברסיטת חיפה: המרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית.
- גנור, בועז (2003). **מבוך הלוחמה בטרור: כלים לקבלת החלטות**. הרצליה: המרכז הבינתחומי הרצליה.
- דיין, משה (1965). **יומן מערכת סיני**. תל-אביב: עם הספר.
- דיין, משה (1976). **אבני דרך**. הוצאת דביר.
- דיקסיט, אבינש וניילבאף, בארי (2006). **תורת המשחקים**. תל-אביב: הוצאת משכל, ידיעות אחרונות.
- הרמן, צבי (1978). **הכובשים בים נתיבה – תולדות הספנות העברית**. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.
- הרצל, בנימין זאב (1961). **אלטנוילנד: ארץ עתיקה חדשה: רומן**. חיפה: חברה להוצאת ספרים.
- וייס-מעודי, שרה (2010). "דיני הים", בתוך רובי סיבל (עורך), **משפט בינלאומי**, האוניברסיטה העברית, המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי.
- ויצטום, דוד (2018). **תחילתה של ידידות מופלאה? הפיוס בין ישראל לגרמניה, 1948–1960**. תל-אביב: שוקן.
- זק, גרשון (1948). פקודת יום 29 נובמבר, 1947. **חיל הים**, חוברת ו' (דצמבר), עמ' 14.
- חבס, ברכה (1949). **הספינה שניצחה – קורות יציאת אירופה תש"ז**. תל-אביב: מערכות.
- טבנסקי, ליאור (2011). "לחימה במרחב הקיברנטי: מושגי יסוד". **צבא ואסטרטגיה**, 3(1), עמ' 65–80.
- טל, אליעזר (2002). **מבצעי חיל הים במלחמת העצמאות**. מהדורה שנייה מורחבת, עמותת חיל הים, ספרי מורשת ימית ישראלית.
- טל, ישראל (1996). **ביטחון לאומי – מעטים מול רבים**. תל-אביב: דביר.
- טל, דוד (2008). **תפיסת הביטחון השוטף של ישראל, מקורותיה והתפתחותה 1949–1956**. באר שבע: המכון למורשת בן-גוריון, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
- יפתח, שמעון (1950). **עקרונות המלחמה מאת קארל פון קלאוזביץ**. תל-אביב: מערכות.
- ירקוני, הלל (2009). **הים האנייה ועם ישראל**. חיפה: פרדס הוצאה לאור.
- כהן-הטב, קובי (2019). **המהפכה הימית – אחיזת היישוב היהודי בים ובחופי ישראל 1917–1948**. ירושלים: יד בן צבי.
- כ"ץ, יצחק (1993). "ההפרטה בישראל: 1962–1987". **מדינה, ממשל ויחסים בין-לאומיים**, 35, עמ' 133–145.
- לונץ, רמי (1999). "הסטי"ל מרעיון להכרעה בים". **מערכות**, 362, עמ' 16–25.
- מבקר המדינה (תשע"ד–2014). "הגנה על מתקנים להפקת גז ונפט בים". **דוח שנתי 64 ב'**, עמ' 21–37.
- מהן, אלפרד תיר (1985). **השפעת העוצמה הימית על ההיסטוריה, 1660–1783: פרקים נבחרים**. יהודה ואלך (עורך), ברוך קורות (תירגם מאנגלית), תל-אביב: הוצאת מערכות.

- מרידור, דן ואלדדי, רון (2018). **תפיסת הביטחון של ישראל: דוח הוועדה לגיבוש תפיסת הביטחון של ישראל (ועדת מרידור) ובחינתו בחלוף עשור**. מזכר 182. תל־אביב: המכון למחקרי ביטחון לאומי.
- נאור, מרדכי (2007). **ההעפלה, 1934–1948**. תל־אביב: משרד הביטחון – ההוצאה לאור.
- נאור, מרדכי (2019). **הכ"ג – שליחות עלומה**. רשת צומת ספרים.
- נח הררי, יובל (2009). "טרור מהו? מימי הביניים ועד למאה העשרים ואחת". **זמנים: רבעון להיסטוריה**, 108, עמ' 10–21.
- סיבל, רובי (2010). **משפט בינלאומי**. ירושלים: המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי ע"ש הארי ומיכאל סאקר, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית בירושלים.
- סלושץ, נחום (1957). **האי פֶּליא**. תל־אביב: הוצאת דביר.
- עדן, שמעון (2000). **אנשי הברזל על ספינות עץ**. רעות: א' מלצר.
- ענבר, אפרים ושמיר, איתן (2013). **'כיסוח הדשא' – האסטרטגיה של ישראל להתמודדות עם סכסוכים מתמשכים בלתי פתירים**. רמת גן: מרכז בגין־סאדאת בס"א למחקרים אסטרטגיים, אוניברסיטת בר־אילן.
- צבאג, שמואל (1997). **מושגי יסוד ביחסים בין־לאומיים – עצמה ביחסים הבין־לאומיים**. תל־אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
- קובנר, רותם (2005). **המערכה הנשכחת: מלחמת רוסיה–יפן ומורשתה**. תל־אביב: הוצאת מערכות, משרד הביטחון והוצאה לאור.
- קינן, צבי (2005). **במבט לאחור – סיפור אישי**. הרצליה: הוצאת גבעול.
- רונה, אריה (2007). "קרב לאט'קיה 1973 – קרב הטילים הראשון בלחימה הימית המודרנית". בתוך: אריה שמואלביץ' (עורך), **זירת קרב – קרבות הכרעה בארץ ישראל**, תל־אביב: משרד הביטחון – ההוצאה לאור, 315–322.
- רונה, אריה (2016). **האם תורתו של מהן (A.T. Mahan) תקפה לזמננו?** המרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית.
- רונה, אריה (2020א). **הים שלנו – עיונים באסטרטגיה ים תיכונית**. קתדרת חייקין לגאואסטרטגיה והמרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית, אוניברסיטת חיפה.
- רונה, אריה (2020ב). **ספנות בכתבי הגניזה הקהירית**. קתדרת חייקין לגאואסטרטגיה והמרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית, אוניברסיטת חיפה.
- רונה, אריה (2021). **מערפל אופרטיבי לניצחון אסטרטגי – קרב יוטלנד 1916**. קתדרת חייקין לגאואסטרטגיה והמרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית, אוניברסיטת חיפה.
- שאבר, מוחמד (1993). "המצור על באב אל־מנדב". **מערכות**, 332, עמ' 68–70.
- שורק, אמוץ (2009). **תלם בים. סיפורו של אלוף בני תלם**. אחווה.
- שטייניץ, יובל (2003). "הים כעומק האסטרטגי של ישראל". **מערכות**, 383, עמ' 6–11.

- שי, אהרון (2005). "אימפריה בשקיעה; הממד הבריטי של המלחמה". בתוך: רותם קובנר, **המערכה הנשכחת: מלחמת רוסיה-יפן ומורשתה**, הוצאת מערכות, משרד הביטחון והוצאה לאור.
- שי, שאול (2016). "המערכה על מיצרי טיראן – מבצע ירקון". בתוך: שאול שי (עורך), **60 שנה למלחמת סיני – אסופת מאמרים**, המכון למדיניות ואסטרטגיה (IPS), המרכז הבינתחומי הרצליה.
- שילוני, בן-עמי (1997). **יפן המודרנית: תרבות והיסטוריה**, הוצאת שוקן.
- שלינג, תומאס (1981). **חימוש והשפעה**. ברוך קורות (תירגם מאנגלית), תל-אביב: משרד הביטחון, מערכות.
- שפנייר, בני (2017). **חמישים שנה למלחמת ששת הימים: חופש השיט במקצרי טיראן בראי משפט היים – תם ולא נשלם**. קתדרת חייקין לגאואסטרטגיה והמרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית, אוניברסיטת חיפה.
- שפנייר, בני (2019). **בדרכי שלום – בחינת הסכסוך על הגבול הימי בין ישראל ללבנון בראי משפט היים**. קתדרת חייקין לגאואסטרטגיה והמרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית, אוניברסיטת חיפה.
- שש, מאיר (1991). **המערכה על הימים – תולדות העוצמה הימית**. תל-אביב: משרד הביטחון והוצאה לאור.
- תוקידידס (1959). **תולדות מלחמת פלופונסוס**. א"א הלוי (תרגם מיוונית והוסיף הערות). א' פוקס (הקדים מבוא). ירושלים: מוסד ביאליק.
- Akehurst, Michael (1975). "Custom as a Source of International Law". *British Yearbook of International Law*, 47(1), 1–53.
- Alessandri, Emiliano, & Colombo, Silvia (2010). "Maritime Commerce and Security in the Mediterranean and Adjacent Waters". *Documenti Istituto Affari Internazionali*, 10, (26 December).
- Allison, Graham T. (1971). *Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis*. Boston: Little Brown.
- Allison, Graham T. (2017). *Destined for War: Can America and China Escape Thucydides's Trap?* New York: Houghton Mifflin Harcourt.
- Allison, Graham T., & Zelikow, Philip. (1999). *Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis*, 2nd edition, New York: Longman.
- Andidora, Ronald (1991). "Admiral Togo: An Adaptable Strategist". *Naval War College Review*, 44, pp. 52–62.
- Antrim, Caitlyn (2016). "Indian Ocean Security: Development in the Ocean Law, Trade and Resources". In: Yoachim Krause & Sebastian Bruns (eds.), *Routledge Handbook of Naval Strategy and Security*, London: Routledge, Ch. 7, pp. 88–102.
- Asada, Sadao (2006). *From Mahan to Pearl Harbor: The Imperial Japanese Navy and the United States*. Annapolis: Naval Institute Press.
- Azaryahu, Maoz (2008). "The Formation of the "Hebrew Sea" in Pre-State Israel". *Journal of Modern Jewish Studies*, 7(3), pp. 251–267
- Baer, George W. (1994). *One Hundred Years of Sea Power the U.S. Navy, 1890–1990*. California: Stanford University Press.

- Ball, Desmond (1985–86). "Nuclear War at Sea". *International Security*, 10(3), pp. 3–31.
- Barry, James A. (1977). "Soviet Naval Policy: The Institutional Setting". In: Michael MccGwire, John McDonnell (eds.), *Soviet Naval Influence: Domestic and Foreign Dimensions*.
- Bassani, Joseph A. (2005). *Saving the World for Democracy: An Historical Analysis of America's Grand Strategy in the 21st Century*. Norfolk, VA: Joint Forces Staff College.
- Bayram, Salih (2015). "Whose Story Won? Public Diplomacy and International News Coverage of the 2010 Gaza Flotilla/Mavi Marmara Raid". *International Relations* 12(45), pp. 39–60.
- Ben Meir, Yehuda (1995). *Civil Military Relations in Israel*. New York: Columbia University Press.
- Benbow, Tim (2016). "The Future of Naval Conflict". In: Joachim Krause & Sebastian Bruns (eds.), *Routledge Handbook of Naval Strategy and Security*, Routledge, New York, Ch. 3, pp. 27–43.
- Ben-Haim, Yakov (2018). *The Dilemmas of wonderland: decisions in the age of innovation*. Oxford: Oxford University Press.
- Berbéri, Carine, & O'Brien Castro, Monia (2015). *30 Years After: Issues and Representations of the Falklands War, Conclusions*, Routledge.
- Bijker, Wiebe, Hughes, Thomas P., & Pinch, Trevor (1994). *The Social Construction of Technological Systems: New Directions in the Sociology and History of Technology*. Cambridge: MIT Press.
- Bluth, Christoph (1992). "Anglo-American Relations and the Falklands Conflict". In: Alex Danchev (ed.), *International Perspectives on the Falklands Conflict*. London: Palgrave Macmillan, pp. 203–223.
- Booth, Ken (1977). *Navies and Foreign Policy*. 1st Edition, New York: Croom Helm Ltd.
- Booth, Ken (1979). *Navies and Foreign Policy*. New York: Holmes & Meier Publishers.
- Booth, Ken (1985). *Law, Force and Diplomacy at Sea*. Allen & Unwin, Winchester, Mass.
- Brick, M. J. (2020). "Coalition perspectives on strategy". In: Nathan K. Finney (ed.), *On Strategy: A primer*, Army University Press, Ch. 16, pp. 197–207.
- Brodie, Bernard (1959). *Strategy in the Missile Age*. Princeton: Princeton University Press.
- Bruns, Sebastian (2018). *US Naval Strategy and National Security, The Evolution of American Maritime Power*. New York: Routledge.
- Bueger, Christian (2015). "What is maritime security?". *Marine Policy*, 53, pp. 159–164.
- Bueger, Christian (2017). "Effective Maritime Domain Awareness in the Western Indian Ocean". *Policy Brief*, 104 (June), pp. 1–12, Institute for Security Studies – ISS.
- Bueger, Christian, & Edmunds, Timothy (2017). "Beyond sea blindness: A new agenda for maritime security studies". *International Affairs*, 93(6), pp. 1293–1311.
- Burke, Arleigh A. (1971). "Foreword to the Soviet Sea Challenge". In: Ernest McNeill Eller, *The Soviet Sea Challenge*.

- Buzan, Barry, Waeber, Ole, & De Wilde, Jaap (1998). *Security: A New Framework of Analysis*. Lynne Rienner Publishers.
- Cable, James (1981). *Gunboat Diplomacy 1919–1979: Political Applications of Limited Naval Force* (3rd ed.) London: Palgrave Macmillan.
- Cable, James (1989). "Limited War at Sea". *Navies in Violent Peace*. London: Palgrave Macmillan, pp. 16–31.
- Castex, Raul (1994). *Strategic Theories, Selections translated and edited with an introduction by Eugenia C. Kiesling*, Naval Institute Press, Annapolis.
- Caven, Brian (1990). *Dionysius: War-lord of Sicily*. New Haven: Yale University Press.
- Caverley, Jonathan D., and Dombrowski, Peter (2020a). Too Important to Be Left to the Admirals: The Need to Study Maritime Great-Power Competition, *Security Studies*, 29(4), (2020), pp. 579–600.
- Caverley, Jonathan D., and Dombrowski, Peter (2020b), Cruising for a Bruising: Maritime Competition in an Anti-Access Age, *Security Studies*, 29(4), pp. 671–700.
- Charter of the United Nations*. (1945). Action with respect to Threats to the Peace, Breaches of the Peace, and Acts of Aggression, Ch. VII, Article 51.
- China's Military Strategy. (2015). *Beijing: State Council Information Office of the People's Republic of China*.
- Chircop, Aldo (2015). "The International Maritime Organization". In: Donald Rothwell, Alex Oude Elferink Karen N. Scott, and Tim Stephens (eds.), *The Oxford Handbook of The Law of the Sea*, ch. 19, pp. 416–448, Oxford University Press.
- Chorev, Shaul, Feith Douglas, Cropsey Seth, Roughead Gary, & Dorsett Mike (2019). *The Eastern Mediterranean in the New Era of Major-Power Competition: Prospects for U.S. – Israeli Cooperation*. University of Haifa – Hudson Institute Consortium on the Eastern Mediterranean.
- Clausewitz, Carl von. (1976). *On War*. (Trans. and ed. Michael Howard and Peter Paret), Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Clausewitz, Carl von. (1993). *On War*. (Trans. by Michael Howard and Peter Paret). New York: Alfred A. Knopf.
- Cohen, Eliot (2004). "Change and Transformation in Military Affairs". *Journal of Strategic Studies*, 27(3), pp. 395–407.
- Cohen, Eliot A., & Gooch, John (2005). "Failure to Learn: American Antisubmarine Warfare in 1942". In: *Military Misfortunes: The Anatomy of Failure in War*, New York: Free Press.
- Cohen, Eliot A., Bacevich, Andrew J., & Eisenstadt, Michael (2008). *Knives, Tanks, and Missiles: Israel's Security Revolution*. Washington: Washington Institute for Near East Policy.
- Coll, Alberto R. & Arend, Anthony C. (2017). *The Falklands War: Lessons for Strategy, Diplomacy, and International Law*. Boston: Allen and Unwin.

- Conroy, Hilary (1983). "Meiji Imperialism: 'Mostly Ad Hoc'". In: Harry Wray and Hilary Conroy (eds.), *Japan Examined: Perspectives on Modern Japanese History*, 136–140. Honolulu: University of Hawaii Press.
- Corbett, Julian S. (1904). *England in the Mediterranean: A Study of the Rise and Influence of British Power Within the Straits*, London, New York & Bombay: Longmans, Green, and Co..
- Corbett, Julian S. (1988). *Some Principles of Maritime Strategy*. Annapolis: Naval Institute Press.
- Cordesman, Anthony & Wagner, Abraham (2019). *The lessons of modern war: Volume I: The Arab-Israeli conflicts, 1973–1989*. Naval systems, New York: Routledge, Taylor and Francis.
- Coté, Owen R. (1996). *The Politics of Innovative Military Doctrine: The U.S. Navy and Fleet Ballistic Missiles*. PhD diss., Massachusetts Institute of Technology.
- Coté, Owen. R. (2003). *The Third Battle Innovation in the U.S. Navy's Silent Cold War Struggle with Soviet Submarines*. Naval War College Newport Papers (16), Naval War College Press, Newport.
- Crowl, Philip A. (1986). "Alfred Thayer Mahan: The Naval Historian". In: Peter Paret, Gordon A. Craig and Felix Gilbert (eds.), *Makers of Modern Strategy from Machiavelli to the Nuclear Age*, New Jersey: Princeton University Press, 444–478.
- Cunningham, Piona (2020). "The Maritime Rung on the Escalation Ladder: Naval Blockades in a US-China Conflict", *Security Studies*, 29(4), pp. 730–768.
- Danilovic, Vesna (2005). *When the Stakes are High, Deterrence and Conflict among Major Powers*. The University of Michigan Press Ann Arbor.
- Dater, Henry M. (1995). "Tactical Use of Air Power in World War II: The Navy Experience". *Military Affairs*, 14(4), pp. 192–200.
- Davenport, Tara (2015). "The Archipelagic Regime". In: Donald R. Rothwell, Alex G. Oude Elferink, Karen N. Scott, Tim Stephens (eds.), *The Oxford Handbook of the Law of the Sea*, Ch. 7, pp. 134–159, Oxford University Press.
- De Diviis, Valerio (2012). *Maritime Terrorism, International Organization for Migration*. IOS Press.
- Deist, Willhelm (1990). "The Rearmament of the Wehrmacht". In: Militärgeschichtliches Forschungsamt (eds.), *Germany and the Second World War*, pp. 388–391, Oxford, U.K.: Clarendon 1.
- Dietrich, Schindler & Jiri, Toman (2004). *The Laws of Armed Conflicts*. 4th ed. Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers.
- Dinitz, Simcha (2000). "The Yom Kippur War: Diplomacy of War and Peace". In: Prasanna P. Kumaraswamy (ed.), *Revisiting the Yom Kippur War*, pp. 104–126, London: Frank Cass.
- Dockrill, Saki (2002). *Britain's Retreat from East of Suez The Choice between Europe and the World?* New York: Palgrave Macmillan.

- Dombrowski, Peter, & Demchak, Chris C. (2014). "Cyber war, cybered conflict, and the maritime domain". *Naval war college review*, 67(2), pp. 70–96.
- Doswald-Beck, Louise (ed.) (1995). *San Remo manual on international law applicable to armed conflicts at sea*. Grotius Publications, Cambridge University Press, Cambridge.
- Dunne, Tim (2013). "The Sad State of Maritime Blindness". *Cutting the Bow Wave*. pp. 43–46, The Magazine of The Combined Joint Operations from the Sea Centre of Excellence.
- Engelke, Peter, Aronsson, Lisa, & Nordenman, Magnus (2017). *Mediterranean Futures 2030. Toward A Transatlantic Security Strategy*, Atlantic Council.
- Evans, David C., & Peattie, Mark R. (1997). *Kaigun: Strategy, tactics, and technology in the Imperial Japanese Navy, 1887–1941*. Maryland: Naval Institute Press.
- Feldman, Nizan, & Sadeh, Tal (2018). "War and Third-party Trade". *Journal of Conflict Resolution*, 62(1), pp. 119–142.
- Feldt, Lutz (2016). "The Complex Nature of Today's Maritime Security Issues: A European Perspective". In: Joachim Krause and Sebastian Bruns (eds.), *Routledge Handbook of Naval Strategy and Security*, Ch. 2, pp. 11–26, London and New York: Routledge.
- Felker, Craig C. (2007). *Testing American Sea Power: U.S. Navy Strategic Exercises, 1923–1940*. College Station: Texas A & M University Press.
- Finkel, M. (2019). "Conservatism by choice (stability) – A necessary complement to innovation and adaptation in force design". *Defence Studies*, 19(4), pp. 392–409.
- Ford, Christopher A., & Rosenberg, David A. (2005). "The Naval Intelligence Underpinnings of Reagan's Maritime Strategy". *Journal of Strategic Studies*, 28(2), pp. 379–409.
- Freedman, Lawrence D. (1982). "Reconsiderations: The War of the Falkland Islands, 1982". *Foreign Affairs*, 61(1), pp. 196–210.
- Freedman, Lawrence (2013). *Strategy, a History*. Oxford: Oxford University Press.
- Freilich, Charles D. (2012). *Zion's dilemmas: How Israel makes national security policy*. New York: Cornell University Press.
- Freilich, Charles D. (2018). *Israeli national security: A new strategy for an era of change, foreign policy response, diplomacy in support of strategic partnership*. Oxford: Oxford University Press.
- Freund, James C. (1963). "The Revolt of the Admirals". *The Airpower Historian*, 10(1), pp. 1–10.
- Fuqea, David C. (1997). "Task Force One: The Wasted Assets of the United States Pacific Battleship Fleet, 1942". *Journal of Military History*, 61(4), pp. 707–734.
- Garthoff, Raymond L. (1996). *Soviet Military Policy: A Historical Analysis*. London: Faber & Faber.
- Giarra, Paul S. (2017). "The Navy and Nation Need a Maritime Strategy". *Proceeding Magazine*, 143(12), 1,378.
- Giles, Gregory F. (2009). "Continuity and change in Israel's strategic culture." In: Jeannie L. Johnson, Kerry M. Kartchner and Jeffrey A. Larsen (eds.), *Strategic culture and*

- weapons of mass destruction: Culturally Based Insights Into Comparative National Security Policymaking*, pp. 97–116, Initiatives in Strategic Studies: Issues and Policies.
- Golan, Galia. (1982). "The Soviet Union and the Israeli Action in Lebanon". *International Affairs*, 59(1), pp. 7–16.
- Goldstein, Lyle J., John B. Hattendorf & Yuri, M. Zhukov (2005). "The Cold War at Sea: An International Appraisal Introduction". *Journal of Strategic Studies* 28(2), pp. 151–156.
- Gorshkov, Sergei G., Neely, T. A. (Trans.), & Preston, H. (ed.) (1974). *Red Star Rising at Sea*. Annapolis: Naval Institute Press.
- Gorshkov, Sergei (1979). *The Sea Power of the State*. Naval Institute Press, Annapolis.
- Grant, Reg G. (2011). *Battle at Sea: 3,000 Years of Naval Warfare*. New York: Penguin.
- Gray, Colin (1992). *The Leverage of Sea Power: The Strategic Advantage of Navies in War*. New York: Free Press.
- Gray, Colin (1998). "The Leverage of Sea Power". In: Eric Grove and Peter Hore (eds.), *Dimensions of Sea Power*, pp. 32–46, Yorkshire: The University of Hull Press.
- Gray, Colin (2002). *Strategy for Chaos: Revolutions in Military Affairs and the Evidence of History*. London: Routledge.
- Gray, Colin (2006). 'Strategic Culture as Context', *Out of the Wilderness, Prime Time for Strategic Culture*. Prepared for: Defense Threat Reduction Agency Advanced Systems and Concepts Office.
- Gray, Colin (2007). *War, peace and international relations: An introduction to strategic history*. New York: Routledge.
- Gray, Colin S., & Barnett, Roger, W. (eds.) (1989). *Seapower and Strategy*. Annapolis: Naval Institute Press.
- Green, Michael J., & Szechenyi, Nicholas (eds.) (2015). *Pivot 2.0 – How the Administration and Congress Can Work Together to Sustain American Engagement in Asia to 2016*. A Report of the CSIS Asia Program, Center for Strategic & International Studies.
- Grigoris, Tsaltas, & Gerasimos Rodotheatos (2010). "Maritime Interdiction Operations: A View Through International Law Lens". *NMIOTC MIO Journal*, 2nd Issue, pp. 45–48.
- Griffiths, Franklyn (1973). "Forward Deployment and Foreign Policy". In: Michael MccGwire (ed.), *Soviet Naval Developments: Capability and Context*, pp. 9–15, Praeger, New York.
- Grissom, Adam (2006). "The Future of Military Innovation Studies". *The Journal of Strategic Studies*, 29(5), 905–934.
- Grove, Eric (1998). "Principles on Maritime Strategy". In: Eric Grove and Peter Hore (eds.), *Dimensions of Sea Power*, Yorkshire: The University of Hull Press.
- Grove, Eric (2005). *The Royal Navy Since 1815, A New Short History*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Grotius, Hugo (2004). *The Free Sea*. Liberty Fund Inc., Carmel IN.

- Gowing, Margaret (1964). *Britain, and Atomic Energy 1939–1945*. London: Macmillan.
- Grygiel, Jakub J. (2005). "The Dilemmas of US Maritime Supremacy in the Early Cold War". *Journal of Strategic Studies*, 28(2), pp. 187–216.
- Guerrero, David & Rodrigues, Jaean-Paul (2014). "The Waves of Containerization Shifts in Global Maritime Transportation". *Journal of Transport Geography*, 34, pp. 151–164.
- Haines, Steven (2016). "The Influence of Law on Maritime Strategy". In: Daniel Moran and James Russell (eds.), *Maritime Strategy and Global Order, Markets, Resources, Security*, pp. 239–260. Washington DC: Georgetown University Press.
- Hastings, Max (2011). *All Hell Let Loose: The World at War 1939–45*. London: Harper Press.
- Hattendorf, John B. (2000). *Naval History and Maritime Strategy, Collected Essays*. Krieger Pub. Co. Malabar FL.
- Hattendorf, John B. (2004). *The Evolution of the U.S. Navy's Maritime Strategy, 1977–1986*. Newport: Rhode Island Center for Naval Warfare Studies.
- Hendrickson, Jon K. (2014). *Crisis in the Mediterranean: Naval Competition and Great Power Politics, 1904–1914*. Annapolis: Naval Institute Press.
- Hennessy, Peter & Jinks, James (2015). *The Silent Deep: The RN Submarine Service since 1945*. London: Allen Lane.
- Hansen, Kenneth P. (2005). "Raeder Versus Wegener: Conflict in German Naval Strategy". *Naval War College Review*, 58(4), pp. 81–108.
- Herring, George (2008). *From Colony to Superpower: U.S. Foreign Relations since 1776: The History of the United States*. New York and Oxford: Oxford University Press.
- Herwig, Holger H. (1980). *Luxury Fleet the Imperial German Navy 1888–1918*. London: Allen and Unwin.
- Hobson, Rolf (1996). *The German School of Naval Thought and the Origins of the Tirpitz Plan 1875–1900*. Institut for Forsvarsstudier.
- Hoffman, Frank G. (2007). *Conflicts in the 21st Century: The Rise of the Hybrid Wars*. Arlington: Potomac Institute for Policy Studies.
- Hough, Richard Alexander (1968). *Death of the Battleship*. New York: MacMillan Company.
- Hoyt, Timothy D. (2006). "The United States and Maritime Strategy: A Parochial View from Newport". *Orbis*, 51(4), pp. 577–584.
- Hunt, Michael H. (2004). "ideology." In: Michael J. Hogan and Thomas G. Paterson (eds.), *Explaining the History of American Foreign Relations*, pp. 221–240, New York: Cambridge University Press.
- Iliopoulos, Ilias (2009). "Strategy and Geopolitics of Sea Power throughout History". *Baltic Security & Defence Review*, 11(2), pp. 5–20.
- Israelyan, Victor (1995). *Inside the Kremlin During the Yom Kippur War*. Pennsylvania: Pennsylvania State University Press.

- Jakhu, Ram, & Pelton, Joseph (eds.) (2017). *Global Space Governance: An International Study*. Springer Press, 2017
- James, D. Clayton (1986). "American and Japanese Strategies in the Pacific War". in: Peter Paret, Gordon A. Craig and Felix Gilbert (eds.), *Makers of Modern Strategy from Machiavelli to the Nuclear Age*, Princeton, NJ: Princeton University Press, pp. 703–732.
- Johnston, Alastair (1995). "Thinking about Strategic Culture". *International Security*, 19(4), pp. 32–64.
- Kahn, Herman (1961). *On Thermonuclear War*. Princeton: Princeton University Press.
- Kahn, Herman (1962). *Thinking about the Unthinkable*. New York: Horizon Press.
- Kaplan, Fred (2020). *The Bomb, Presidents, Generals and the Secret History of Nuclear War*. Simon & Schuster, New York.
- Katzenbach, Edward L. (1958). "The Horse Cavalry in the Twentieth Century", *Public Policy*, 8, pp. 120–149, University Press of America, Lanham, Md.
- Kelly, Patrick J. (2011). *Tirpitz and the Imperial German Navy*. Indiana University Press, Bloomington.
- Kennedy, Paul (1976). *The Rise and Fall of British Naval Mastery*. Penguin UK.
- Kennedy, Paul (1987). *The Rise and Fall of the Great Powers, Economic Change and Military Conflict from 1500 to 2000*. New York: Vintage Books.
- Kennedy, Paul (1991). *Grand strategies in war and peace*. New Haven: Yale University Press.
- Knox, MacGregor, & Murray, Williamson (eds.) (2001). *The Dynamics of Military Revolution, 1300–2050*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kober, Avi (2011). "What Happened to Israeli Military Thought?". *Journal of Strategic Studies*, 34(5), pp. 707–732.
- Kopeć, Rafał (2016). "The Determinants of the Israeli Strategic Culture". *Review of Nationalities*, 6(1), pp. 135–146.
- Kraska, James (2007). "The Law of the Sea Convention: A National Security Success-Global Strategic Mobility Through the Rule of Law". *George Washington International Law Review*, 39, pp. 543–572.
- Kraska, James (2009). "Grasping the Influence of Law on the Sea power". *Naval War College Review*, 63(3), pp. 113–135.
- Kuzin, Vladimir & Chernyavskii, Sergei (2005). "Russian Reactions to Reagan's 'Maritime Strategy'". *Journal of Strategic Studies*, 28(2), pp. 429–439.
- Kyle, Keith (2011). *Suez: Britain's End of Empire in the Middle East*. London: I.B. Tauris.
- Lahav, Pnina (2010). "A small Nation goes to War, Israel's Cabinet Authorization of the 1956 War". *Israel Studies*, 15(3), pp. 61–86, Special Issue: The Making of Israel Foreign Policy, Guest Editors: Gabriel Sheffer and Natan Aridan.

- Lambert, Nicholas A. (1998). "The Royal Navy in the Last Long Peace". In: Eric Grove and Peter Hore (eds.), *Dimensions of Sea Power*, pp. 145–151, Yorkshire: The University of Hull Press.
- Lambert, Nicholas A. (2002). *Sir John Fisher's Naval Revolution*. Columbia: University of South Carolina Press.
- Lambert, Nicholas A. (2012). *Planning Armageddon: British Economic Warfare and the First World War*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Lambert, Nicholas A. (2016). "The Pax Britannica and the Advent of Globalization". In: Daniel Moran and James Avery Russell (eds.), *Maritime Strategy and Global Order: Markets, Resources, Security*, pp. 3–32. Washington DC: Georgetown University Press.
- Layton, Peter (2013). *Big Thoughts: Grand Strategy and Alternative Maritime Strategies*. A maritime school of Strategic thought for Australia perspectives – Sea Power Centre – Australia.
- Leach, John D. (1978). *Pompey the Great*. London: Routledge.
- Lehr, Peter (2016). "(No) Princes of the sea: Reflections on Maritime Terrorism, The Future of Naval Conflict". In: Joachim Krause and Sebastian Bruns (eds.), *Routledge Handbook of Naval Strategy and Security*, Ch. 15, pp. 202–214. London: Routledge.
- Levy, Jack (1988). "Domestic Politics and War." In: Robert I. Rotberg and Theodore K. Rabb (eds.), *The Origin and Prevention of Major Wars*, pp. 79–100. Cambridge: Cambridge Press.
- Lindberg, Michael and Todd, Daniel (2002). *Brown-, Green- and Blue-Water Fleets: The Influence of Geography on Naval Warfare, 1861 to the Present*. Praeger Publisher, Westport CT.
- Luttwak, Edward N. (1974). *The Political Uses of Sea Power*. John Hopkins University Press, Baltimore.
- Luttwak, Edward (1983). *The grand strategy of the Soviet Union*. London.
- Luttwak, Edward (1993). *The Endangered American Dream: How To Stop the United States from Being a Third World Country and How To Win the Geo-Economic Struggle for Industrial Supremacy*. New York, Simon & Schuster.
- MacKenzie, Donald A. (1993). *Inventing Accuracy: A Historical Sociology of Nuclear Missile Guidance*. Cambridge: MIT Press.
- Mackinder, Halford J. (2004). "The Geographical Pivot of History (1904)". *The Geographical Journal*, 170(4), pp. 298–321.
- Mahan, Alfred Thayer (1902). *Retrospect and Prospect; Studies in International Relations, Naval and Political*. Boston: Little, Brown, and Company.
- Mahan, Alfred Thayer (1911). *Naval Strategy Compared and Contrasted with the Principles and Practice of Military Operations on Land*.
- Mahan, Alfred Thayer (1987). *The influence of Sea Power upon History, 1660–1783*, New York: Dover.

- Maiolo, Joseph (2014). "Did the Royal Navy Decline between the Two World Wars?". *The RUSI Journal*, 159(4), pp. 18–24.
- Manthorpe, William H. J. Jr. (2013). "The Secretary and CNO on 23–24 October 1962". *Naval War College Review*, 66(1), Article 4.
- Manwaring, Max G. (2012). *The Complexity of Modern Asymmetric Warfare*. Oklahoma: University of Oklahoma Press.
- March, David (2012). "Theory into Practice: German Surface Raider Strategy". *World at War*, 26, pp. 40–47.
- Marder, Arthur (2014). *From the Dreadnought to Scapa Flow: Volume II: To the Eve of Jutland 1914–1916*. Annapolis: Seaforth Publishing.
- Masala, Carlo, & Tsetsos, Konstantinos (2013). "The Maritime Dimension of the European Union's and Germany's Security and Defence Policy in the 21st Century". *ISPSW Institut für Strategie- Politik- Sicherheits- und Wirtschaftsberatung*, 229, pp. 1–44.
- Masataka, Chihaya (1993). "An Intimate Look at the Japanese Navy". In: Donald M. Goldstein and Katherine V. Dillon (eds.), *The Pearl Harbor Papers: Inside the Japanese Plans*, pp. 312–372, Dulles, VA: Prange Enterprises.
- Michael MccGwire and John McDonnell (eds.) (1977). *Soviet Naval Influence: Domestic and Foreign Dimensions*, New York: Praeger Publishers.
- McCullough, David (1992). *Truman*. Simon & Schuster, New York.
- McNeil, William H. (1998). *Plagues and Peoples, The Impact of the Mongol Empire on Shifting Disease Balances 1200–1500*. Anchor Books Editions.
- Mearsheimer, John, & Walt, Stephen M. (2016). "The Case for Offshore Balancing, Foreign Affairs, A superior US Grand Strategy". *Foreign Affairs*, 95(4), pp. 70–83.
- Metrick, Andrew, & Hicks Kathleen H. (2018). *Contested Seas: Maritime Domain Awareness in Northern Europe*. New York: Center for Strategic and International Studies, Rowman and Littlefield.
- Metz, Steven, & Johnson, Douglas V. (2001). *Asymmetry and U.S. Military Strategy: Definition, Background and Strategic Concepts*. Pennsylvania: Strategic Studies Institute, US Army War College.
- Middlebrook, Martin (2012). *The Falklands War*. Philadelphia: Casemate Publishers.
- Moran, Daniel, & Russell, Avery James (2016). "Introduction". In: Daniel Moran and James Avery Russell (eds.), *Maritime Strategy and Global Order: Markets, Resources, Security*, Washington DC: Georgetown University Press.
- Morgenthau, Hans Joachim (1978). *Politics among nations: The struggle for power and peace*. New York: Alfred A. Knopf.
- Motte, Martin (1996). "L'epreuve des Faits: ou la Pensee Navale Française face a la Grande Guerre". *Revue Historique des Armées*, 2, pp. 97–106.

- Mullen, Mike (2003). "Global Concept of Operations", *US Naval Institute Proceedings Magazine*, April.
- Murray, Williamson (1989). "Naval Power in World War I". In: C. S. Gray and R. W. Barnett, (eds.), *Sea power and Strategy*, London: Naval Institute Press.
- Naveh, Shimon (1995). "The Cult of the Offensive Preemption and Future Challenges for Israeli Operational Thought". *Israeli Affairs*, 2(1), pp. 168–187.
- Neustadt, Richard & May, Ernest R. (1986). *Thinking in Time: The Use of History for Decision Makers*. New York: The Free Press.
- Newmyer, Jacqueline (2010). "The Revolution in Military Affairs with Chinese Characteristics", *The Journal of Strategic Studies*, 33(4), pp. 483–504.
- Nordquist, Myron H., Nandan, Satya, Rosenne, Shabtai, & Lodge Michael (eds.) (2002). *United Nations Convention on the Law of the Sea, 1982: A Commentary*. The Hague: Kluwer Law International.
- Offer, Avner (1989). *The first World War: An Agrarian Interpretation*. Oxford: Oxford University Press.
- O'Hara, Vincent (2009). *Struggle for the Middle Sea: The Great Navies at War in the Mediterranean Theater, 1940–1945*. Annapolis: Naval Institute Press.
- Osgood, Robert (1970). "Reappraisal of Limited War". In: Alastair Buchan (ed.), *Problems of Modern Strategy*, London: Chatto & Windus.
- Osthagen, Andreas (2020). Maritime boundary disputes: What are they and why do they matter? *Maritime Policy*, 120, pp. 104–108.
- Owens, William A. (1993). "Joint Littoral Warfare: Our Future". *Johns Hopkins APL Technical Digest*, 14(2), pp. 90–93.
- Owens, William A. (1995). *High Seas, The Naval Passage to an Uncharted World*. Annapolis: Naval Institute Press.
- Paparone, Christopher, & Davis, William (2012). "Exploring Outside the Tropics of Clausewitz, Our Slavish Anchoring to an Archaic Metaphor". In: Celestino Perez Jr., Fort Leavenworth (eds.), *Addressing the Fog of COG Perspectives on the Center of Gravity in US Military Doctrine*, pp. 65–80, KS: Combat Studies Institute Press.
- Peter Paret, Gordon A. Craig and Felix Gilbert (eds.) (1986). *Makers of Modern Strategy from Machiavelli to the Nuclear Age*. Princeton: Princeton University Press.
- Park, Seong-yong (2012). "The Sea Power of the Republic of South Korea". In: Geoffrey Till and Patrick Bratton (eds.), *Sea Power in the Asia-Pacific: The Triumph of Neptune?* pp. 144–165, New York: Routledge.
- Patalano, Andrea (2016). "Maritime Strategy in the South China Sea". In: Daniel Moran and James Avery Russell (eds.), *Maritime Strategy and Global Order: Markets, Resources, Security*, pp. 120–149, Washington DC: Georgetown University Press.
- Patterson, A. Temple (1966). *The Jellico Papers*. Vol. I, London.

- Payne, Richard J. (2013). *Global issues*. New York, New York. Pearson.
- Pearlman, Wendy, & Atzili, Boaz (2018). *Triadic Coercion, Israel's Targeting of States that Host Non-States Actors*. New York: Columbia University Press.
- Pelz, Stephen E. (1974). *Race to Pearl Harbor: The Failure of the Second London Naval Conference and the Onset of World War II*. Cambridge: Harvard University Press.
- Pendley, William T. (2008). "The new maritime strategy: a lost opportunity". *Naval War College Review*, 61(2), pp. 61–67.
- Peri, Yoram (1985). *Between battles and ballots; Israel military in politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Peri, Yoram (2006). *Generals in the cabinet room: How the military shapes Israeli policy*. Washington DC: United States Institute of Peace.
- Petersen, Michael B. (2015). "Maritime Doctrine of the Russian Federation". Anna Davis (Trans.), *Russian Maritime Studies Institute*, Naval War College, Newport RI.
- Pierre, Andrew (2002). *Coalitions building and maintenance: The Gulf War, Kosovo, Afghanistan, and the war on terrorism*. Washington, DC: Georgetown University Institute for the Study of Diplomacy.
- Pilster, Ulrich, & Böhmelt, Tobias (2011). "Coup-Proofing and Military Effectiveness in Interstate Wars, 1967–99". *Conflict Management and Peace Science*, 28(4), pp. 331–350.
- Pocock, John G. A. (1957). *The Ancient Constitution and the Feudal Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Posen, Barry R. (1984). *The Sources of Military Doctrine: France, Britain, and Germany between the World Wars*. New York: Cornell University Press.
- Posen, Barry R. (2003). "Command of the commons: the military foundation of US hegemony". *International Security*, 28(1), pp. 5–46.
- Posen Barry R. (2006). "Stability and Change in U.S. Grand Strategy". In: Richmond M. Lloyd, and William B. Ruger (eds.), *Economics and Maritime Strategy: Implications for the 21st Century*, Newport, Rhode Island.
- Posen, Barry R. (2016) *Restraint: A New Foundation for U.S. Grand Strategy*. New York: Cornell University Press.
- Posen, Barry, & Ross, Andrew (1996–1997). "Competing Visions for U.S. Grand Strategy", *International Security*, 21(3), pp. 5–53.
- Rahman, Chris (2011). "The Geopolitical Context". In: Thomas G. Mahnken (ed.), *Indo-Pacific Maritime Security in the 21st Century*, pp. 1–9. Newport: US Naval War College and Lowy Institute for International Policy.
- Refaat, Ashraf M. (1995). "How the Egyptian navy fought the october war". *US Naval Institute, Proceedings*, Vol. 121/3/1,105.

- Remnek, Richard (1990). "The Strategic Importance of Bab el Mandeb and the Horn of Africa, Israeli Interests". *Naval War College Review*, 43(4), pp. 6–30.
- Roberts, Anthea Elizabeth (2001). "Traditional and Modern Approaches to Customary International Law: A Reconciliation". *American Journal of International Law*, 95(4), 757–791.
- Roehrs, Mark D., & Renzi, William A. (2004). *World War II in the Pacific*. New York: M. E. Sharpe.
- Ropp, Theodore (2000). *War in the Modern World* (Revised ed.). Baltimore: Johns. Hopkins University Press.
- Rosen, Stephen P. (1994). *Winning the Next War: Innovation and the Modern Military*. Cornell University Press.
- Roskil, Stephen Wentworth (1962). *The strategy of sea power: its development and application*. London: Collins.
- Rothwell, Donald, Oude, Alex G., Scott, Karen N., & Stephens, Tim (eds.) (2015). *The Oxford Handbook of the Law of the Sea*. Oxford: Oxford University Press.
- Rovner, Joshua (2018). "A Long War in the East: Doctrine, Diplomacy, and the Prospects for a Protracted Sino-American Conflict". *Diplomacy & Statecraft*, 29(1), pp. 129–142.
- Rowlands, Kevin (2012). "Decided Preponderance at Sea-Naval Diplomacy in Strategic Thought". *Naval War College Review*, 65(4), pp. 89–106.
- Rubel, Robert C. (2010). "Talking about Sea Control". *Naval War College Review*, 63(4), pp. 38–47.
- Russell, Alison Lawlor (2016). "The Implications of Cyberspace for Naval Strategy and Security". In: Joachim Krause and Sebastian Bruns (eds.), *Routledge Handbook of Naval Strategy and Security*, Ch. 14, pp. 189–201, London: Routledge.
- Russell, Alison Lawlor (2017). *Strategic A2/AD in Cyberspace*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ryan, Paul (1981). *First line of Defense; The US Navy Since 1945*. Stanford: Hoover Institution Press.
- Sadeh, Eligar (2010). "Toward National Space Strategy". *Astropolitics, The International Journal of Space Politics & Policy*, 8(2–3), pp. 73–112.
- Sadeh, Eligar (ed.) (2013). *Space Strategy in the 21st Century: Theory and Policy*, Routledge.
- Sagan, Scott Douglas (1993). *The Limits of Safety: Organizations, Accidents, and Nuclear Weapons*. Princeton: Princeton University Press.
- Savranskaya, Svetlana V. (2005). "New Sources on the Role of Soviet Submarines in the Cuban Missile Crisis". *Journal of Strategic Studies*, 28(2), pp. 233–259.
- Scammell, Geoffrey V. (1997). *The First Imperial Age, European Overseas Expansion c. 1400–1715*. London: Routledge.
- Scharf, Michael (2014). "Accelerated Formation of Customary International Law". *ILSA Journal of International and Comparative Law*, 20(2), pp. 305–341.

- Scherer, John (1978). "Soviet and American Behavior During the Yom Kippur War". *World Affairs*, 141(1), pp. 3–23.
- Schivardi, Fabiano (2016). "Middle Sea: The Mediterranean". In: Daniel Moran and James Avery Russell (eds.), *Maritime Strategy and Global Order: Markets, Resources, Security*, pp. 91–120, Washington DC: Georgetown University Press.
- Schumacher, Mary (1987). *Trident: Setting the Requirements, Case Study C15-88-802.0*. Harvard: Harvard University.
- Schwartzwald, Jack L. (2012). *Nine Lives of Israel*. North Carolina: Mackfarland & Company.
- Shaw, Malcolm (2008). *International Law*. (6th ed.), Cambridge: Cambridge University Press.
- Shalom, Zaki (1999). "Lyndon Johnson's Meeting with Abba Eban, 26 May 1967 an Introduction". *Israel Studies*, 4(2), pp. 221–236.
- Shelala, Robert M. (2014). *Maritime security in the middle east and north Africa: A strategic assessment*. Center for Strategic and International Studies.
- Siniver, Asaf (2012). *The October 1973 War: Politics, Diplomacy, Legacy, Evolving a Diplomatic Legacy from the War*. London: Hurst & Company.
- Sloan, Elinor (2000). "Canada and the Revolution in Military Affairs: Current Response and Future Opportunities". *Canadian Military Journal*, 1(3), pp. 7–14.
- Sloan, Geoffrey, S. (2000). "Sir Halfords J. Mackinder; The Heartland Theory Then and Now". *Journal of Strategic Studies*, 22(2–3), pp. 15–38.
- Smith, Perry M. (1989). *Assignment Pentagon: Pentagon: A Guide to the Potomac Puzzle Palace*, Brassey's Publishing, Washington.
- Sokolov, Boris V. (1994). "The Role of Lend-Lease in Soviet Military Efforts, 1941–1945". *Journal of Slavic Military Studies*, 7(3), pp. 567–586.
- Solomon, Yahuda (1960). "The Inge Toft Controversy". *The American Journal of International Law*, 54, pp. 340–398.
- Speller, Ian I., & Tuck, Christopher (2001). *Amphibious warfare, Strategy and Tactics*. Spelmount.
- Spinardi, Graham (1994). *From Polaris to Trident: The Development of US Fleet Ballistic Missile Technology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Stavridis, James (2016). "Maritime Hybrid Warfare Is Coming". *Proceedings Magazine, U.S. Naval Institute*, 142(12), 1,366.
- Steel, Nigel, & Hart, Peter (2004). *Jutland 1916: Death in the Grey Wastes*. London: Cassel.
- Stille, Mark (2014). *The Imperial Japanese Navy in the Pacific War*. Oxford: Osprey Publishing.
- Stokes, Ralph G., & Thompson, Richard (1993). "Naval Service and Missions in Littoral Warfare". *Johns Hopkins APL Technical Digest*, 14(2), pp. 102–111.
- Sumida, Jon Tetsuro (2000). *Inventing Grand Strategy and Teaching Command: The Classic Works of Alfred Thayer Mahan Reconsidered*. Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press.

- Swope, Kenneth M. (2015). "Manifesting Awe: Grand Strategy and Imperial Leadership in the Ming Dynasty". *Journal of Military History*, 79(3), pp. 597–634.
- Telem, Benjamin (1975). "Naval Lesson of the Yom Kippur War". In: Louis Williams (ed.), *The Military Aspects of the Israeli Arab Conflict*, Tel Aviv University Publishing Project.
- Teller, Edward (2001). *Memoirs: A Twentieth Century Journey in Science and Politics*. Cambridge: Perseus Publishing.
- Terdoslavich, William & Marble, Sanders (2002). "High Seas Fleet: Was the Strategic Concept of the German High Seas Fleet Sound?". In: Benjamin Frankel, Robert J. Allison and Denis E. Showalter (eds.), *History in Dispute*, vol. 9, pp. 139–145, World War II: Second Series. St. James Press, World History in Context.
- Zakheim, Dov S. (2012). *The United States Navy and Israeli Navy, Background, current issues, scenarios, and prospects*. CAN Analysis & Solution.
- Tikowara, Hesibo, & Robert, Francis Sidney Grant (1907). *Before Port Arthur in a Destroyer; The Personal Diary of a Japanese Naval Officer*. London: J. Murray.
- Till, Geoffrey (1979). *Air Power and the Royal Navy, 1914–1945, A Historical Survey*. London: Jane's Publishing Company.
- Till, Geoffrey (1984). *Maritime strategy and the nuclear age*, 2nd Edition, London: Macmillan Press.
- Till, Geoffrey (2018). *Seapower: A guide for the twenty-first century*. London and New York: Routledge.
- Treves, Tullio (2015). "Historical Development of the Law of the Sea". In: Donald Rothwell, Alex Oude Elferink, Karen N. Scott, and Tim Stephenss (eds.), *The Oxford Handbook of the Law of the Sea*, Oxford: Oxford University Press.
- Tripp, Charles (2013). *The Power and the People: Paths of Resistance in the Middle East*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tritten, James J., & Donolo, Luigi (1995). *A Doctrine Reader: The Navies of United States, Great Spain*. Naval War College Press, Newport.
- Turk, Richard W. (1987). *The Ambiguous Relationship: Theodore Roosevelt and Alfred Thayer Mahan*. Westport: Greenwood Press.
- Van Bynkershoek, Cornelius, Van Deman Magoffin, Ralph, & Brown Scott, James (2013). *De Dominio Maris Dissertatio*. Gale: Making of Modern Law.
- Van Creveld, Martin (1985). *Command in war*. Harvard: Harvard University Press.
- Van Creveld, Martin (2002). *The Sword and the Olive: A Critical History Of The Israeli Defense Force*. New York.
- Van der Vat, Dan (1991). *The Pacific Campaign: The U.S.–Japanese Naval War 1941–1945*. New York: Touchstone.
- Van Hoofft, Paul (2020). "All-In or All-Out: Why Insularity Pushes and Pulls American Grand Strategy to Extremes". *Security Studies*, 29(4), pp. 701–729.

- Vardi, Gil-li (2008). "Pounding their Feet, Israeli Military Culture as Reflected in Early IDF Combat History". *Journal of Strategic Studies*, 31(2), pp. 295–324.
- Vego Milan (2009). *Naval Classical Thinkers and Operational Art*. Newport: The Naval War College.
- Vego Milan (2015). "On Littoral Warfare". *Naval War College Review*, 68(2), pp. 30–68.
- Vego Milan (2019). *Maritime Strategy and Sea Denial, Theory and Practice*. Routledge, Taylor & Francis Group, London.
- Waever, Ole (1995). "Securitization and DE securitization". In: Ronnie D. Lipschutz (ed.), *On Security*, pp. 46–86, New York: Columbia University Press.
- Wegener, Wolfgang (1989). *The Naval Strategy of the World War*. Holger H. Herwig (Trans.), Naval Institute Press, Annapolis.
- Whomersley, Chris (2016). "The South China Sea: The Award of the Tribunal in the Case Brought by Philippines against China—A Critique". *Chinese Journal of International Law*, 15(2), pp. 239–264.
- Widen, Jerker J. (2012). *Theorist of Maritime Strategy, Sir Julian Corbett, and his Contribution to Military and Naval Thought*. Farnham and New York: Ashgate, Routledge.
- Willmott, Hedley Paul (1982). *The Barrier and the Javelin: Japanese and Allied Pacific Strategies, February to June 1942*. Annapolis: Naval Institute Press.
- Wills, Steven (2015). "Clausewitz and Corbett are Now too Much". *CIMSEC, Center for International Maritime Security*, 5 March.

המרחב הימי, אסטרטגיה ימית ומה שביניהם

שאול חורב

עניינו של ספר זה הוא המרחב הימי, האסטרטגיה הימית והנושאים המשיקים להם. חשיבותו של המרחב הימי במאה ה-21 ממשיכה לגדול, והמגמה הזאת, כנראה, תימשך כל עוד תימשך הגלובליזציה, יתרחב הסחר הימי, יגדל השימוש במשאבים המופקים מהים, ויימשך הגידול באוכלוסייה השוכנת לחופי הים של המדינות השונות.

הים כמרחב מגלם עבור האנושות ארבעה תפקידים עיקריים: הוא משאב, תווך של תעבורה וסחר, תווך של מידע והעברת רעיונות ותווך לשליטה. נוסף להכרה בעליית חשיבותו של המרחב הימי בכלל, יש צורך להבין ולהפנים את השינויים המתחוללים במערכת האקולוגית של מרחב זה.

כחוט השני לאורך הספר מודגשת החיוניות להבחין הבחנה מושגית בין "אסטרטגיה ביטחונית ימית" (Maritime Security Strategy) ובין "אסטרטגיה ימית" במשמעותה המצומצמת (Naval Strategy), או במשמעותה הרחבה (Maritime Strategy), וזאת אף-על-פי שהמונחים קשורים זה לזה. נוסף על כך, חשוב שיובנו ויזכו להכרה המרכיבים הנוספים שיש למונח "ביטחון ימי" (Maritime Security), הכולל במשמעותו המודרנית את המרכיבים הבאים: ביטחון לאומי המתבסס על עוצמה ימית, הביטחון האישי (Human Security), הפיתוח הכלכלי בסביבה הימית והבטיחות במרחב הימי (Safety in the Maritime Domain).

שתי מטרות עיקריות עמדו נגד עיני המחבר בכתיבת ספר זה: האחת, להביא בפני כל המתעניין בנושאים אסטרטגיה ודוקטרינה ימית במובן הרחב, אם במסגרת לימודים אקדמיים, או כחלק מהרחבת אופקים בתחום, בכפיפה אחת מרוכזת בשפה העברית. השנייה, לחזור ולהסב את תשומת הלב הציבורית בישראל שאי אפשר להתעלם מהשינויים המפליגים המתרחשים בעשורים האחרונים במרחב הימי של ישראל, ולמקם את הנושא בשיח הציבורי, שכן לטיפול בהם (או להזנחתו) יכולות להיות השלכות מכריעות על ביטחונה של ישראל וחוסנה. במרכז הספר מובאת הטענה כי הדרך הנכונה להתמודד עם המצב מחייבת גיבושן של מדיניות ואסטרטגיה למרחב הימי, שיאפשרו לישראל שימוש מיטבי במרחב הימי מצד אחד, והגנה על מרקם החיים העדין שבו מהצד האחר, כפי שנעשה בהצלחה במדינות ימיות מערביות רבות. המחבר פורש דוגמאות אחדות מן העולם המערבי, המתארות כיצד מכוני מחקר ומוסדות המתמחים בתחום האסטרטגיה הימית, המאוישים בין היתר בחוקרים מומחים אקדמיים עם מוכוונות למדיניות (Policy Oriented) סייעו לגופי הממשל במילוי המשימה.

על אודות המחבר

פרופסור שאל חורב הוא קצין צה"ל בדרגת תא"ל (בדימוס), שכיהן במהלך שירותו בחיל הים, בין היתר, כמפקד שייטת הצוללות, כמפקד שייטת ספינות הטילים וכסגן מפקד חיל הים. בשנים 2007–2015 כיהן בתפקיד ראש הוועדה לאנרגייה אטומית. כיום הוא עומד בראש המרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית, ראש "מרכז עזרי לחקר איראן ומדינות המפרץ" וראש "קתדרת חייקין לגאואסטרטגיה" באוניברסיטת חיפה. חורב הוא המוביל וראש התוכנית ללימודי תואר שני – מוסמך אוניברסיטה ב"ביטחון לאומי ואסטרטגיה ימית" בבית הספר למדעי המדינה שבאוניברסיטת חיפה.

HMS
המרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית
Maritime Policy & Strategy Research Center

מערכות
בית החינוך המקצועי של צה"ל
לצבא ולביטחון לאומי

9 789657 437933